



## Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2017. gada 27. aprīlī\*

Apelācija — Konkurence — Aizliegtas vienošanās — Eiropas banānu tirgus Itālijā, Grieķijā un Portugālē — Cenu noteikšanas saskaņošana — Valsts nodokļu iestāžu iesniegto pierādījumu pieņemamība — Tiesības uz aizstāvību — Naudas soda apmēra aprēķins — Pārbaudes tiesā apjoms — Kvalificēšana par “nolīgumu, kura mērķis ir ierobežot konkurenci”

Lieta C-469/15 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2015. gada 4. septembrī iesniedza

*FSL Holdings NV*, Antverpene (Beļģija),

*Firma Léon Van Parys NV*, Antverpene,

*Pacific Fruit Company Italy SpA*, Roma (Itālija),

ko pārstāv *P. Vlaeminck* un *B. Van Vooren*, *advocaaten*, kā arī – *C. Verdonck*, advokāts, *J. Auwerx*, *advocaat*, un *B. Gielen*, advokāts,

apelācijas sūdzības iesniedzēji,

otra lietas dalībiece –

**Eiropas Komisija**, ko pārstāv *A. Biolan*, *M. Kellerbauer* un *P. Rossi*, pārstāvji,

atbildētāja pirmajā instancē.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja *R. Silva de Lapuerta* [*R. Silva de Lapuerta*], tiesneši *J. Regans* [*E. Regan*], *Ž. K. Bonišo* [*J.-C. Bonichot*] (referents), *K. G. Fernlunds* [*C. G. Fernlund*] un *S. Rodins* [*S. Rodin*],

ģenerālvokāte *J. Kokote* [*J. Kokott*],

sekretārs *A. Kalots Eskobars* [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2016. gada 17. novembra tiesas sēdē,

\* \* Tiesvedības valoda – angļu.

pasludina šo spriedumu.

## Spriedums

- 1 Ar savu apelācijas sūdzību *FSL Holdings NV, Firma Léon Van Parys NV un Pacific Fruit Company Italy SpA* lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2015. gada 16. jūnija spriedumu *FSL u.c./Komisija* (T-655/11, turpmāk tekstā – “pārsūdzētais spriedums”, EU:T:2015:383), ar kuru tā tikai daļēji atcēla Komisijas 2011. gada 12. oktobra lēmumu C(2011) 7273, galīgā redakcija, par [LESD 101.] panta piemērošanu [lieta COMP/39482 – Eksotiskie augļi (banāni)] (turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”).

### Atbilstošās tiesību normas

- 2 Padomes 2002. gada 16. decembra Regulas (EK) Nr. 1/2003 par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti [LESD 101.] un [102.] pantā (OV 2003, L 1, 1. lpp.), 12. pantā ir paredzēts:

“1. [LESD 101. un 102. panta] piemērošanai Komisijai un dalībvalstu konkurences iestādēm ir pilnvaras savstarpēji sniegt un izmantot kā pierādījumus jebkādu informāciju par faktu vai tiesību aktiem, tostarp konfidenciālu informāciju.

2. Savstarpēji sniegto informāciju izmanto vienīgi pierādījumos [LESD 101. vai 102.] panta piemērošanai un attiecībā uz priekšmetu, kura dēļ nosūtītāja iestāde to savākusi. Tomēr, ja piemēro valsts konkurences likumus tajā pašā lietā paralēli Kopienas konkurences tiesību aktiem un ja tas neizraisa atšķirīgu rezultātu, informāciju, kas sniegta saskaņā ar šo pantu, arī var izmantot valsts konkurences likumu piemērošanai.

[..]”

- 3 Regulas Nr. 1/2003 23. panta 3. punktā ir noteikts:

“Nosakot soda naudas apmēru, ņem vērā pārkāpuma smagumu un ilgumu.”

- 4 Regulas Nr. 1/2003 31. pantā ir noteikts:

“Eiropas [Savienības] Tiesai ir neierobežota jurisdikcija pārskatīt lēmumus, ar kuriem Komisija noteikusi soda naudu vai periodiska soda naudu. Tā var atcelt, samazināt vai palielināt uzlikto naudas sodu vai periodisku soda maksājumu.”

- 5 Komisijas paziņojumā par atbrīvojumu no sodanaudas [naudas soda] un sodanaudas [naudas soda] apmēra samazināšanu karteļu [aizliegtu vienošanos] gadījumos (OV 2002, C 45, 3. lpp.; turpmāk tekstā – “2002. gada paziņojums par sadarbību”) ir paredzēti nosacījumi, ar kādiem uzņēmumi, kas sadarbojas ar Komisiju izmeklēšanā, kura sāka par aizliegtu vienošanos, var tikt atbrīvoti no naudas soda vai ar kādiem var tikt samazināts naudas sods, kas citādi tiem būtu jāsamaksā. Šī paziņojuma 11. punkta a) apakšpunktā šajā ziņā ir precizēts, ka uzņēmums pilnībā, pastāvīgi un ātri sadarbojas visā Komisijas veiktās administratīvās procedūras laikā un sniedz Komisijai visus pierādījumus, kas nonāk tā rīcībā vai ir tam pieejami attiecībā uz iespējamo pārkāpumu.

### Tiesvedības priekšvēsture

- 6 Prasītājas, divas saskaņā ar Beļģijas tiesībām reģistrētas akciju sabiedrības – *FSL Holdings* un *Firma Léon Van Parys* – un saskaņā ar Itālijas tiesībām dibināta sabiedrība *Pacific Fruit Company Italy* importē un tirgo Eiropā preču zīmes “Bonita” banānus.

- 7 2005. gada 8. aprīlī *Chiquita Brands International Inc.* (turpmāk tekstā – “*Chiquita*”) iesniedza pieteikumu par atbrīvojumu no naudas soda saskaņā ar 2002. gada paziņojumu par sadarbību saistībā ar banānu, kā arī citu svaigu, importētu augļu izplatīšanu un tirdzniecību Eiropā. Šo pieteikumu reģistrēja kā Lietu COMP/39188 – Banāni (turpmāk tekstā – “Ziemeļeiropas lieta”). Šis atbrīvojums sabiedrībai tika piešķirts 2005. gada 3. maijā.
- 8 2007. gada 26. jūlijā Komisija saņēma *Guardia di Finanzia* (Muitas un finanšu policija, Itālija) dokumentus, kas tika atrasti, veicot pārbaudes kāda *Pacific Fruit Company Italy* darbinieka mājās un darbavietā saistībā ar valsts mēroga nodokļu pārkāpumu izmeklēšanu.
- 9 2007. gada 26. novembrī Komisija informēja *Chiquita*, ka 2007. gada 28. novembrī tās darbinieki veiks pārbaudi šī uzņēmuma telpās. Šajā saistībā *Chiquita* tika informēta par to, ka ir uzsākta jauna izmeklēšana par izmantoto praksi Grieķijā, Itālijā un Portugālē (turpmāk tekstā – “Dienvideiropas lieta”). Uzņēmumam tika atgādināts, ka tam ir piešķirts nosacīts atbrīvojums no naudas soda Eiropas Savienībā kopumā un tādēļ tam ir pienākums sadarboties.
- 10 Laikā no 2007. gada 28. līdz 30. novembrim Komisija veica pārbaudes banānu importētāju telpās Spānijā un Itālijā. Izmeklēšanas laikā, kas tika veikta Romā (Itālija), *Pacific Fruit Company Italy* telpās, Komisija atrada divas piezīmju lapas, kuras tai jau bija nosūtījuši Muitas un finanšu policija.
- 11 *Chiquita* tika aicināta identificēt šo mutisko paziņojumu dalībniekus Ziemeļeiropas lietā, kuriem, kā uzskatīja Komisija, ir saistība arī ar Dienvideiropas lietu.
- 12 2008. gada 15. oktobrī Komisija pieņēma Lēmumu C(2008) 5955, galīgā redakcija, par [LESD 101.] panta piemērošanas procedūru (Lieta COMP/39188 – Banāni), kurā tā konstatēja, ka vairāki lieli banānu importētāji Ziemeļeiropā, tostarp *Chiquita*, ir pārkāpuši EKL 81. pantu, veicot saskaņotas darbības, saskaņojot banānu references cenas, kuras tie laikā no 2000. līdz 2002. gadam katru nedēļu noteica vairākām dalībvalstīm. Šis lēmums nebija adresēts *FSL Holdings* un *Firma Léon Van Parys*.
- 13 2009. gada 10. decembrī Komisija pieņēma paziņojumu par iebildumiem Dienvideiropas lietā, kas attiecās galvenokārt uz *Chiquita* un apelācijas sūdzības iesniedzējiem. Saņēmuši piekļuvi lietas materiāliem, visi šī paziņojuma adresāti iesniedza Komisijai savus apsvērumus un piedalījās uzklaušanās, kas notika 2010. gada 18. jūnijā.
- 14 2011. gada 12. oktobrī Komisija pieņēma apstrīdēto lēmumu, kurā tā konstatēja, ka *Chiquita* un apelācijas sūdzības iesniedzēji ir pārkāpuši LESD 101. pantu, piedaloties aizliegtās vienošanās darbībā saistībā ar banānu importu un tirdzniecību Grieķijā, Itālijā un Portugālē laikā no 2004. gada 28. jūlija līdz 2005. gada 8. aprīlim, kuras laikā šie uzņēmumi saskaņoja savu cenu stratēģiju šajās trīs dalībvalstīs, un noteica tiem naudas sodu, to aprēķinam izmantojot Pamatnostādnes naudas soda aprēķināšanai, piemērojot Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta a) apakšpunktu (OV 2006, C 210, 2. lpp; turpmāk tekstā – “2006. gada pamatnostādnes”), un 2002. gada paziņojumu par sadarbību.
- 15 Komisija vispirms noteica piespriedā naudas soda pamatsummu:
  - EUR 47 922 000 – *Chiquita* un
  - EUR 11 149 000 – apelācijas sūdzības iesniedzējiem.
- 16 Vēlāk Komisija konstatēja, ka Dienvideiropas lietā nav ievēroti visi īpašie Ziemeļeiropas lietas nosacījumi, uz kuru pamata tā naudas soda pamatsummu bija samazinājusi par 60 %, lai ņemtu vērā speciālo regulējumu banānu nozarē un to, ka Ziemeļeiropas lietā saskaņošana attiecās uz references cenām.

- 17 Visbeidzot Komisija nolēma piemērot 20 % samazinājumu naudas soda pamatsummai visiem attiecīgajiem uzņēmumiem.
- 18 Pēc šīs koriģēšanas piespriesto naudas sodu pamatsummas bija šādas:
- EUR 38 337 600 – *Chiquita* un
  - EUR 8 919 200 – apelācijas sūdzības iesniedzējiem.
- 19 *Chiquita* tomēr tika piešķirts atbrīvojums no naudas soda saskaņā ar 2002. gada paziņojumu par sadarbību. Turpretī nekāda cita veida korekcija netika piemērota apelācijas sūdzības iesniedzējiem, un viņiem tika piespriests kopā un solidāri samaksāt galīgo naudas sodu EUR 8 919 000 apmērā.

### **Prasība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums**

- 20 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2011. gada 22. decembrī, apelācijas sūdzības iesniedzēji lūdza atcelt apstrīdēto lēmumu.
- 21 Ar pārsūdzēto spriedumu Vispārējā tiesa šos prasījumus apmierināja tikai daļēji.
- 22 Konstatējusi, ka pārkāpums tika pārtraukts laikā no 2004. gada 12. augusta līdz 2005. gada 19. janvārim, Vispārējā tiesa atcēla apstrīdētā lēmuma 1. pantu, ciktāl tas attiecās uz šo pārkāpuma laikposmu un ciktāl tas attiecās uz *FSL Holdings*, *Firma Léon Van Parys* un *Pacific Fruit Company Italy*, un samazināja apstrīdētā lēmuma 2. pantā noteikto naudas sodu no EUR 8 919 000 līdz EUR 6 689 000.

### **Lietas dalībnieku prasījumi**

- 23 Savā apelācijas sūdzībā apelācijas sūdzības iesniedzēji lūdz Tiesu:
- galvenokārt, atcelt pārsūdzēto spriedumu un apstrīdēto lēmumu;
  - pakārtoti, atcelt pārsūdzēto spriedumu, ciktāl Vispārējā tiesa nav veikusi pilnīgu tiesas pārbaudi par tiem uzlikto naudas sodu, un būtiski samazināt tā apmēru;
  - vēl pakārtotāk, atcelt pārsūdzēto spriedumu, ciktāl Vispārējā tiesa nav pierādījusi, ka pārkāpuma mērķis vai sekas bija konkurences ierobežošana, un lietu nosūtīt atpakaļ izskatīšanai Vispārējai tiesai, ja vien Tiesa neuzskata, ka tā ir pietiekami informēta, lai atceltu apstrīdēto lēmumu, un
  - katrā ziņā piespriest Komisijai atlīdzināt to tiesāšanās izdevumus gan Vispārējā tiesā, gan Tiesā.
- 24 Komisija lūdz Tiesu noraidīt apelācijas sūdzību un piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējiem atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

### **Par apelācijas sūdzību**

- 25 Savas apelācijas sūdzības pamatojumam apelācijas sūdzības iesniedzēji ir izvirzījuši četrus pamatus.

## **Par pirmo pamatu**

### *Lietas dalībnieku argumenti*

- 26 Pirmais pamats ir par to, ka ir pārkāptas būtiskas formas prasības un tiesības uz aizstāvību, ciktāl Vispārējā tiesa neesot konstatējusi pierādījumu, kurus Muitas un finanšu policija nosūtīja Komisijai, izmantošanas prettiesiskumu.
- 27 Šajā ziņā tie norāda, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, pārsūdzētā sprieduma 80. punktā tikai atgādinot, ka tas, vai minēto pierādījumu nosūtīšana Komisijai ir bijusi likumīga, ir atkarīgs tikai no Itālijas tiesību sistēmas, lai gan, veicot šo nodošanu, bija jāievēro arī Savienības tiesības.
- 28 Tie norāda, ka Komisijai it īpaši ir jāizvairās no tā, lai šādas nosūtīšanas rezultātā netiktu neglābjami apdraudētas tiesības uz aizstāvību, un, lai tas tā nenotiktu, tai ir jāpārbauda, vai nosūtītie dokumenti tik tiešām tiek izmantoti mērķim, kuru dēļ valsts iestāde tos ir ieguvusi, kā tas ir paredzēts Regulas Nr. 1/2003 12. panta 2. punktā attiecībā uz informācijas apmaiņu starp konkurences iestādēm.
- 29 Apelācijas sūdzības iesniedzēji arī norāda, ka Komisija ir pārkāpusi tiesības uz aizstāvību, tās informējot par to, ka valsts iestāde ir nosūtījusi aplūkotos dokumentus, tikai divus gadus pēc notikušā.
- 30 Apelācijas sūdzības iesniedzēji uzskata, ka Vispārējā tiesa ir sagrozījusi pierādījumus, pārsūdzētā sprieduma 67. un 68. punktā uzskatot, ka jautājums par to, vai Itālijas valsts iestādes divas piezīmju lapas ir nosūtījušas nelikumīgi, neietekmēja to izmantošanas tiesiskumu, jo arī Komisija šos dokumentus atrada, veicot pārbaudi 2007. gada jūlijā. Tie norāda, ka, pretēji pārsūdzētā sprieduma 68. punktā precizētajam, tie apstrīdēja Komisijas veikto pārbauci likumību. Tie atsaucas arī uz 2015. gada 18. jūnija spriedumu *Deutsche Bahn u.c./Komisija* (C-583/13 P, EU:C:2015:404), lai norādītu, ka, ņemot vērā nosūtīto dokumentu, uz kuru pamata Komisija veica pārbaudi, prettiesiskumu, tās laikā atrastos dokumentus nevar likumīgi izmantot kā pierādījumus.
- 31 Komisija uzskata, ka pirmais pamats ir jānoraida kā nepamatots.

### *Tiesas vērtējums*

- 32 Attiecībā uz argumentāciju, kas izstrādāta pirmā pamata atbalstam, pirmo aspektu Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 45. un 80. punktā pamatoti atgādināja, ka, pirmkārt, tā fakta likumība, ka prokurors vai konkurences jautājumos kompetentās iestādes nodod Komisijai informāciju, kas iegūta, piemērojot valsts krimināltiesību normas, ir jautājums, kas saistīts ar valsts tiesībām, un, otrkārt, Savienības tiesa nav kompetenta lemt par valsts iestādes pieņemta tiesību akta likumību, raugoties no valsts tiesību viedokļa (spriedums, 2007. gada 25. janvāris, *Dalmine/Komisija*, C-407/04 P, EU:C:2007:53, 62. punkts).
- 33 Abstrahējoties no jautājuma, vai Vispārējā tiesa, lai piekristu attiecīgo Komisijas iesniegto dokumentu pieņemamībai, varēja tikai konstatēt pārsūdzētā sprieduma 80. punktā, ka to nosūtīšanu valsts tiesa nav atzinusi par prettiesisku, ir jānorāda, ka Vispārējā tiesa ne tikai pārsūdzētā sprieduma 82.–89. punktā izvērtēja apstākļus, kādos šī nosūtīšana tika veikta, bet tā arī minētā sprieduma 71.–79. punktā pamatoti noraidīja apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentus, saskaņā ar kuriem, ņemot vērā Regulas Nr. 1/2003 12. pantā noteikto attiecībā uz informācijas apmaiņu starp konkurences iestādēm, dokumentus, kurus Muitas un finanšu policija nosūtīja Komisijai, tā varēja izmantot kā pierādījumus tikai saistībā ar mērķi, kura dēļ šī valsts iestāde tos bija ieguvusi.

- 34 Kā ģenerālvokāte norāda savu secinājumu 45. punktā, Regulas Nr. 1/2003 12. panta īpašais mērķis ir atvieglot un veicināt sadarbību starp iestādēm Eiropas Konkurences tīkla ietvaros, atvieglot informācijas apmaiņu. Šajā ziņā tā 1. punktā ir noteikts, ka, LESD 101. un 102. panta piemērošanai Komisijai un dalībvalstu konkurences iestādēm ir pilnvaras savstarpēji sniegt un izmantot kā pierādījumus jebkādu informāciju par faktu vai tiesību aktiem, tostarp konfidenciālu informāciju, vienlaicīgi it īpaši tā 2. punktā precizējot nosacījumus, ar kādiem šo informāciju var izmantot.
- 35 Tādējādi no šīm tiesību normām nevar secināt, ka ar tām tiktu izteikts vispārīgāks noteikums, ar kuru Komisijai tiktu aizliegts izmantot valsts iestāžu, izņemot dalībvalsts konkurences iestāžu, nosūtīto informāciju tikai tādēļ, ka šī informācija ir tikusi iegūta citiem mērķiem.
- 36 Tāpat ir jāuzsver, kā Vispārējā tiesa to dara pārsūdzētā sprieduma 79. punktā, ka šāds noteikums pārmērīgi ierobežotu lomu, kāda ir Komisijai, uzraugot Savienības konkurences tiesību pareizu piemērošanu.
- 37 Tādējādi Vispārējā tiesa ir pareizi atbildējusi uz apelācijas sūdzības iesniedzēju izteikto kritiku par Muitas un finanšu policijas nosūtīto dokumentu izmantošanas likumību.
- 38 Attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentu, saskaņā ar kuru šo dokumentu izmantošana citiem mērķiem, nevis tiem, kuru dēļ tie tikuši iegūti, varētu neglābjami apdraudēt tiesības uz aizstāvību, jāatgādina, ka Savienības tiesībās prevalē brīvas pierādījumu iesniegšanas princips un vienīgais atbilstīgais kritērijs iesniegto pierādījumu izvērtēšanai ir to ticamība (skat. spriedumu, 2007. gada 25. janvāris, *Dalmine/Komisija*, C-407/04 P, EU:C:2007:53, 63. punkts).
- 39 Apelācijas sūdzības iesniedzēji turklāt pārmet, ka Vispārējā tiesa nav konstatējusi Komisijas pieļauto tiesību uz aizstāvību pārkāpumu, lai gan tā gaidīja aptuveni divus gadus, lai tos informētu par to, ka tās rīcībā ir šādi dokumenti.
- 40 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka tiesību uz aizstāvību ievērošanai ir nepieciešams, lai attiecīgajam uzņēmumam administratīvās procedūras laikā būtu bijusi iespēja pienācīgi darīt zināmu savu viedokli par apgalvoto faktu un apstākļu patiesumu un atbilstību, kā arī par dokumentiem, ko Komisija izmantojusi, lai pamatotu konkurences tiesību pārkāpuma pastāvēšanu (it īpaši skat. spriedumu, 2007. gada 25. janvāris, *Dalmine/Komisija*, C-407/04 P, EU:C:2007:53, 44. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 41 Attiecībā uz LESD 101. panta piemērošanas procedūru tomēr ir jānodala divas stadijas, proti, stadija, kas ilgst līdz paziņojumam par iebildumiem, un stadija pēc šī paziņojuma (it īpaši skat. spriedumu, 2009. gada 3. septembris, *Prym un Prym Consumer/Komisija*, C-534/07 P, EU:C:2009:505, 27. punkts).
- 42 Tādējādi Tiesa uzskatīja, ka Komisijai nebija pienākuma informēt attiecīgo uzņēmumu pirms paziņojuma par iebildumiem nosūtīšanas par to, ka tās rīcībā ir pierādījumi, jo tieši paziņojuma par iebildumiem nosūtīšana, no vienas puses, un piekļuve lietas materiāliem, kas ļauj šī paziņojuma adresātam uzzināt pierādījumus, kuri ietverti Komisijas lietas materiālos, no otras puses, nodrošina tiesības uz aizstāvību un attiecīgais uzņēmums var pilnībā izmantot tiesības uz aizstāvību pēc minētā paziņojuma nosūtīšanas (it īpaši skat. spriedumu, 2007. gada 25. janvāris, *Dalmine/Komisija*, C-407/04 P, EU:C:2007:53, 58. un 59. punkts).
- 43 Tomēr Tiesa ir arī precizējusi, ka Komisijai ir jāuzrauga, lai tiesības uz aizstāvību netiktu apdraudētas izmeklēšanas procedūras stadijā pirms paziņojuma par iebildumiem (it īpaši skat. spriedumu, 2004. gada 7. janvāris, *Aalborg Portland u.c./Komisija* (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P un C-219/00 P, EU:C:2004:6, 63. punkts).

- 44 Lai noraidītu argumentu par to, ka Komisijas rīcībā atsevišķi dokumenti bija ilgu laiku pirms paziņojuma par iebildumiem nosūtīšanas, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 98. punktā norāda, ka Komisija ir skaidri minējusi faktu, ka tā šajā paziņojumā balstās uz Itālijas iestāžu nosūtītajiem dokumentiem, un ka Komisija šos dokumentus nosūtīja apelācijas sūdzības iesniedzējiem dažus mēnešus pirms minētā paziņojuma.
- 45 Turklāt Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 99. punktā uzskatīja, ka apelācijas sūdzības iesniedzēji nav norādījuši iemeslus, kuru dēļ tas, ka tie par minētajiem dokumentiem nezināja izmeklēšanas laikā, varētu jebkādi ietekmēt to turpmākas aizstāvības iespējas stadijā pēc paziņojuma par iebildumiem nosūtīšanas (pēc analogijas skat. spriedumu, *Dalmine/Komisija*, C-407/04 P, EU:C:2007:53, 61. punkts).
- 46 To darot, Vispārējā tiesa pamatoti noraidīja šo apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentācijas daļu.
- 47 Visbeidzot, attiecībā uz apgalvoto Vispārējās tiesas veikto pierādījumu sagrozīšanu ir jāatgādina, ka sagrozīšana ir notikusi tad, ja, neiesniedzot jaunus pierādījumus, jau iesniegto pierādījumu vērtējums ir acīmredzami kļūdainais (it īpaši skat. spriedumu, 2010. gada 17. jūnijs, *Lafarge/Komisija*, C-413/08 P, EU:C:2010:346, 17. punkts).
- 48 Kā ģenerālvokāte norādīja savu secinājumu 65. punktā, apelācijas sūdzības iesniedzējam turklāt precīzi jānorāda uz pierādījumiem, kuri ir sagrozīti, un jādara zināmas kļūdas vērtējumā, kas esot pieļautas (it īpaši skat. spriedumu, 2010. gada 17. jūnijs, *Lafarge/Komisija*, C-413/08 P, EU:C:2010:346, 16. punkts).
- 49 Tomēr apelācijas sūdzības iesniedzēji neapstrīd Vispārējās tiesas veikto attiecīgo dokumentu analīzi, bet gan to pieņemamību gadījumā, ja to nosūtīšana, ko veica Muitas un finanšu policija, tiktu uzskatīta par prettiesisku, kas katrā ziņā nav pierādīts.
- 50 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, pirmais pamats jānoraida kopumā.

### ***Par otro pamatu***

#### *Lietas dalībnieku argumenti*

- 51 Ar otro pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēji uzskata, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, nekonstatējot, ka Komisija ir pārkāpusi tās 2002. gada paziņojumu par sadarbību, ciktāl tā piešķir atbrīvojumu *Chiquita*, un attiecīgi neuzskatot, ka informācija, ko šis uzņēmums nosūtīja Komisijai procedūrā, kuras rezultātā tika piešķirts šis atbrīvojums, būtu jāizņem no lietas materiāliem.
- 52 Tās norāda, ka attiecībā uz Dienvideiropas lietu šis uzņēmums nav pierādījis pilnīgu, pastāvīgu un ātru sadarbību visā procedūras laikā, kā tas ir pieprasīts šī paziņojuma 11. punkta a) apakšpunktā.
- 53 Turklāt zināma Komisijas iegūtā informācija esot konfidenciāla un tādējādi to nevarot izmantot kā pierādījumus, jo apelācijas sūdzības iesniedzējiem nav piekļuves tai.
- 54 Apelācijas sūdzības iesniedzēji norāda, ka to otrais pamats attiecas uz tiesību jautājumu saistībā ar to, vai Komisija ievēro pati savus noteikumus, un ka nav runa par jaunu pamatu, it īpaši, ņemot vērā to prasības pieteikuma 42. punktu un to replikas raksta 21. punktu.
- 55 Komisija uzskata, ka šis pamats, kurš ir nepieņemams, ciktāl tas attiecas uz tādu faktu vērtējumu, kuru sagrozīšana apelācijas sūdzībā netiek apgalvota, turklāt ir uzskatāms par jaunu un tas katrā ziņā ir neefektīvs, jo, pat ja *Chiquita* nebūtu bijis jāpiešķir atbrīvojums, tās sniegtā informācija neesot jāizņem no lietas materiāliem.

- 56 Komisija pakārtoti uzskata, ka *Chiquita* pieteikums par atbrīvojumu no naudas soda neattiecas tikai uz Ziemeļeiropas lietu, bet gan uz faktiem, kas ir norisinājušies Eiropas Ekonomikas zonā. Tā uzskata, ka šis uzņēmums ir savlaicīgi iesniedzis pierādījumus arī saistībā ar prettiesisko rīcību Dienvideiropas lietā.
- 57 Komisija piebilst, ka arguments, saskaņā ar kuru tā nevarot atsaukties uz konfidenciālu informāciju, lai pierādītu aizliegtas vienošanās esamību, ne tikai ir nepieņemams, jo tam nav saistības ar otro pamatu, bet arī katrā ziņā – nepamatots, jo apelācijas sūdzības iesniedzējiem bija piekļuve attiecīgajai informācijai procedūras laikā Komisijas telpās.

#### *Tiesas vērtējums*

- 58 Pat neatkarīgi no tā, vai otrais pamats ir jāuzskata par jaunu un vai 2002. gada paziņojuma par sadarbību 11. punkta a) apakšpunkta neievērošana varētu ietekmēt *Chiquita* šajā ziņā iesniegtās informācijas izmantošanas, ko veikusi Komisija, likumību, jautājums par to, vai sabiedrība ir sadarbojusies pilnībā, pastāvīgi un ātri šī punkta izpratnē, katrā ziņā ir fakta jautājums, kura vērtējumu, ko veikusi Vispārējā tiesa, Tiesa apelācijas gaitā nevar pārbaudīt, ja vien Vispārējās tiesas konstatējumos nav pieļauta nejauša kļūda vai faktu sagrozījums, kas acīmredzamā veidā izriet no lietas materiāliem, tomēr tas šajā gadījumā netiek apgalvots.
- 59 Attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentu, saskaņā ar kuru Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību vērtējumā, nekonstatējot, ka dažus no paziņojumiem, ko *Chiquita* bija šajā ziņā iesniegusi, Komisija nevarēja izmantot to konfidencialitātes dēļ, faktiski runa ir par jaunu pamatu, kas turklāt nav pienācīgi izklāstīts.
- 60 Līdz ar to otrais pamats ir jānoraida kā nepieņemams.

#### *Par trešo pamatu*

##### *Lietas dalībnieku argumenti*

- 61 Ar trešo pamatu, kas norādīts pakārtoti, apelācijas sūdzības iesniedzēji apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pārkāpusi efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principu, kas ir garantēts Romā 1950. gada 4. novembrī parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. pantā, kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantā, ciktāl tā ir veikusi tikai ierobežotu naudas soda tiesas pārbaudi un neesot īstenojusi savu neierobežoto kompetenci, kas tai ir piešķirta ar Regulas Nr. 1/2003 31. pantu. Tādējādi Vispārējā tiesa arī naudas sodu esot aprēķinājusi nepareizi.
- 62 Tie piebilst, ka Tiesai, īstenojot savu neierobežoto kompetenci, pašai ir jāizvērtē šīs lietas apstākļi un aplūkotā pārkāpuma veids, lai noteiktu naudas soda apmēru, un tie atsaucas uz 80. punktu 2012. gada 6. decembra spriedumā Komisija/*Verhuizingen Coppens* (C-441/11 P, EU:C:2012:778).
- 63 Tie norāda, ka Savienības tiesai ir jāveic tiesiskuma pārbaude, balstoties uz elementiem, kurus ir iesniedzis prasītājs izvirzīto pamatu atbalstam, un uzsver, ka šīs pārbaudes laikā tā nevar pamatoties uz rīcības brīvību, kas Komisijai ir šajā jomā. Šajā ziņā tās it īpaši atsaucas uz spriedumu, 2011. gada 8. decembris, *KME Germany* u.c./Komisija (C-389/10 P, EU:C:2011:816, 129. punkts).
- 64 Tomēr attiecībā uz pārkāpuma smaguma izvērtējumu Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 525. punktā esot tikai minējusi 2006. gada pamatnostādnes, lai konstatētu, ka Komisija ir pamatoti piemērojusi 15 % likmi, izvērtējot pārdevumu daļu, kas jāņem vērā šādu pārkāpumu gadījumā.
- 65 Tā rīkojās tāpat, lai vēlāk noraidītu apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentāciju attiecībā uz nepieciešamību ņemt vērā ierobežoto kopējo tirgu un pārkāpuma ierobežoto ģeogrāfisko tvērumu.



- 66 Tāpat apelācijas sūdzības iesniedzēji norāda, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, pārsūdzētā sprieduma 532. punktā apgalvojot, ka nav nepieciešams, lai Komisija ņemtu vērā papildu faktus vai apstākļus, lai gan tai bija jāizvērtē objektīvi elementi, piemēram, pret konkurenci vērsto darbību saturs un ilgums, to skaits un intensitāte, skartā tirgus apjoms un ekonomiskajai sabiedriskajai kārtībai nodarītais kaitējums, atbildīgo uzņēmumu relatīvais lielums un tirgus daļa, kā arī iespējamā recidīvā rīcība, uz kuru tie ir tieši atsaukušies atbilstoši spriedumam, 2004. gada 7. janvāris, *Aalborg Portland u.c./Komisija* (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P un C-219/00 P, EU:C:2004:6, 91. punkts).
- 67 Tie norāda uz līdzīgu kritiku attiecībā uz atbildību pastiprinošu apstākļu izvērtējumu, ko Vispārējā tiesa veikusi pārsūdzētā sprieduma 544.–554. punktā.
- 68 Tie arī norāda, ka, ja Vispārējā tiesa būtu pareizi izvērtējusi naudas soda apmēru, tai būtu bijis jālemj par identisku 60 % samazinājumu, kādu Komisija piemēroja Ziemeļeiropas lietā, jo arī šajā lietā ir izpildīti abi nosacījumi, kurus Komisija ņēma vērā Ziemeļeiropas lietā, proti, speciāls regulējums un pārkāpums mērķa dēļ.
- 69 Atbildot uz Komisijas izvirzīto iebildi par nepieņemamību, tie precizē, ka ir lūguši Vispārējo tiesu īstenot neierobežoto kompetenci.
- 70 Komisija norāda, ka apelācijas sūdzības iesniedzēji nav lūguši Vispārējo tiesu īstenot tās neierobežoto kompetenci, tādējādi trešais pamats esot jānoraida kā nepieņemams, un Vispārējā tiesa katrā ziņā ir izvērtējusi lietas īpašos apstākļus atbilstoši tiesiskās aizsardzības principa prasībām.
- 71 Turklāt jautājums, vai Vispārējai tiesai bija jāsamazina naudas sods vismaz par 60 %, tāpat, kā Komisija bija lēmusi Ziemeļeiropas lietā, pamatojoties uz to, ka arī tagad runa ir par pārkāpumu mērķa dēļ, attiecoties uz fakta jautājumu.

#### *Tiesas vērtējums*

- 72 Vispirms ir jākonstatē, ka apelācijas sūdzības iesniedzēji lūdza Vispārējo tiesu īstenot tās neierobežoto kompetenci, atceļot vai samazinot tiem noteikto naudas sodu, kā tas it īpaši izriet no to prasības 142. punkta, un tādējādi trešais pamats nav uzskatāms par jaunu.
- 73 Attiecībā uz Komisijas noteikto naudas sodu konkurences tiesību pārkāpuma gadījumā pārbaudi tiesā ir jāatgādina, ka Savienības tiesai ir jāveic tiesiskuma pārbaude, pamatojoties uz elementiem, kurus prasītājs ir iesniedzis, lai pamatotu izvirzītos pamatus. Šīs pārbaudes ietvaros tiesa nedrīkst atsaukties uz Komisijas novērtējuma brīvību ne attiecībā uz to elementu izvēli, kādi tiek ņemti vērā, piemērojot Pamatnostādnēs minētos kritērijus, ne attiecībā uz šo elementu novērtēšanu, lai atteiktos veikt detalizētu faktisko un tiesisko elementu pārbaudi (šajā ziņā skat. spriedumu, 2011. gada 8. decembris, *Chalkor/Komisija*, C-386/10 P, EU:C:2011:815, 62. punkts).
- 74 Tiesiskuma pārbaudi papildina neierobežota kompetence, kas Savienības tiesai ir atzīta Regulas Nr. 1/2003 31. pantā saskaņā ar LESD 261. pantu. Šī kompetence pilnvaro tiesu papildus sankciju likumības pārbaudei aizstāt Komisijas vērtējumu ar savu vērtējumu un līdz ar to atcelt, samazināt vai palielināt uzlikto naudas sodu vai noteikto kavējuma naudu (šajā ziņā skat. spriedumu, 2011. gada 8. decembris, *Chalkor/Komisija*, C-386/10 P, EU:C:2011:815, 63. punkts).
- 75 Savukārt, lai izpildītu efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principa prasības un ņemot vērā, ka Regulas Nr. 1/2003 23. panta 3. punktā ir noteikts, ka, nosakot naudas soda apmēru, ņem vērā pārkāpuma smagumu un ilgumu, Vispārējai tiesai, istenojot LESD 261. un 263. pantā paredzētās pilnvaras, ir pienākums pārbaudīt visus iebildumus attiecībā uz tiesību jautājumiem vai faktiem, kuri vērsti uz to, lai

- pierādītu, ka naudas soda apmērs neatbilst pārkāpuma smagumam un ilgumam (it īpaši skat. spriedumu, 2016. gada 9. jūnijs, *Repsol Lubricantes y Especialidades* u.c./Komisija, C-617/13 P, EU:C:2016:416, 86. punkts).
- 76 Lemjot par apelācijas sūdzību, Tiesas uzdevums ir pārbaudīt, vai Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdas tiesību piemērošanā, izvēloties veidu, kādā lemt par tajā celto prasību (it īpaši skat. spriedumu, 2011. gada 8. decembris, *Chalkor*/Komisija, C-386/10 P, EU:C:2011:815, 46. punkts).
- 77 Tomēr Tiesai, spriežot par tiesību jautājumiem apelācijas tiesvedībā, ievērojot tiesisko apziņu, nav jāveic savs novērtējums, lai aizstātu Vispārējās tiesas novērtējumu, kuru tā, istenojot tai piešķirto neierobežoto kompetenci, ir veikusi, lemjot par naudas soda apmēru, kas uzņēmumiem uzlikts par Savienības tiesību pārkāpumu (it īpaši skat. spriedumu, 2016. gada 7. septembris, *Pilkington Group* u.c./Komisija, C-101/15 P, EU:C:2016:631, 72. punkts).
- 78 Tādējādi tikai tad, ja Tiesa uzskatītu, ka sankcijas līmenis ir ne vien neatbilstošs, bet arī tādā mērā pārmērīgs, ka tas ir nesamērīgs, tai šajā ziņā būtu jākonstatē kļūda tiesību piemērošanā, ko Vispārējā tiesa ir pieļāvusi, nosakot neatbilstošu naudas soda apmēru (it īpaši skat. spriedumu, 2016. gada 7. septembris, *Pilkington Group* u.c./Komisija, C-101/15 P, EU:C:2016:631, 73. punkts).
- 79 Šajā gadījumā, kā ģenerālvokāte norādīja savu secinājumu 85. punktā, Vispārējai tiesai nevar pārņemt to, ka tā šajā ziņā ir atsaukusies uz 2006. gada pamatnostādņēm, jo pamats, kuru apelācijas sūdzības iesniedzēji izvirzīja pirmajā instancē, kā tas izriet no pārsūdzētā sprieduma 501. punkta, izriet no Regulas Nr. 1/2003 23. panta 3. punkta un 2006. gada pamatnostādņu pārkāpuma, nepareizi izvērtējot pārkāpuma smagumu, kā arī atbildību pastipriņošos apstākļus.
- 80 Tāpat ir jāatgādina, ka neierobežotas kompetences īstenošana nav pielīdzināma pārbaudes veikšanai pēc savas ierosmes un ka, izņemot absolūtus pamatus, kas tiesai ir jāizvirza pēc savas ierosmes, prasītājs ir tas, kuram ir jāizvirza pamati pret apstrīdēto lēmumu un jāiesniedz pierādījumi (it īpaši skat. spriedumu, 2011. gada 8. decembris, *Chalkor*/Komisija, C-386/10 P, EU:C:2011:815, 64. punkts).
- 81 Attiecībā uz pārkāpuma smagumu Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 525. punktā pamatoti uzskatīja, ka Komisijai vismagāko ierobežojumu gadījumā, kā tas ir šajā lietā, ir tiesības piemērot likmi vismaz 15 % apmērā no pārdošanas vērtības, kas atspoguļo minimālo “skalās augšējo daļu” 2006. gada pamatnostādņu 23. punkta izpratnē šāda veida pārkāpumiem (šajā ziņā skat. spriedumu, 2013. gada 11. jūlijs, *Gosselin Group*/Komisija, C-429/11 P, nav publicēts, EU:C:2013:463, 124. punkts).
- 82 Vispārējā tiesa arī pārsūdzētā sprieduma 528.–533. punktā izvērtēja un juridiski pietiekami atbildēja uz apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentu par to, ka Komisijai bija jāņem vērā kopējās tirgus daļas un pārkāpuma ģeogrāfiskā mēroga ierobežotais raksturs, lai noteiktu pārdošanas vērtības daļu. Tā it īpaši pamatoti minētā sprieduma 530. punktā uzskatīja, ka vismagākajiem ierobežojumiem šim likmēm būtu jābūt vismaz augstākām par 15 %.
- 83 Pat ja Vispārējās tiesas apgalvojums pārsūdzētā sprieduma 532. punktā, saskaņā ar kuru gadījumā, ja Komisija tikai piemēro likmi, kura atbilst vai gandrīz atbilst minimālajai 15 % likmei no pārdošanas vērtības un kura paredzēta vismagākajiem ierobežojumiem, nav nepieciešams ņemt vērā papildu elementus, *a priori* ir kļūdaini, tas tomēr neatspoguļo analīzes, ko Vispārējā tiesa veic šajā spriedumā, faktisko raksturu, jo tā, it īpaši pārsūdzētā sprieduma 533. punktā, ir izvērtējusi to apstākļu nozīmību, kurus apelācijas sūdzības iesniedzēji norāda savā prasības pieteikumā saistībā ar pārkāpuma smaguma analīzi (pēc analogijas skat. spriedumu, 2013. gada 11. jūlijs, *Gosselin Group*/Komisija, C-429/11 P, nav publicēts, EU:C:2013:463, 129. punkts). Tāpat ir jānorāda, ka, tā kā Vispārējā tiesa pārsūdzētajā spriedumā ir pamatoti uzskatījusi, ka attiecīgais pārkāpums ietilpst vismagāko pārkāpumu kategorijā, sabiedrību atsevišķā rīcība patiešām tika ņemta vērā.

- 84 Turklāt ir jānorāda, ka pretēji pārsūdzētā sprieduma 531. punktā norādītajam no apstrīdētā lēmuma 329. punkta neizriet, ka Komisija būtu noteikusi 15 % likmi no pārdošanas apmēra, pamatojoties tikai uz pārkāpuma raksturu, jo minētais apsvērums attiecas arī uz citiem lietas apstākļiem.
- 85 Visbeidzot, attiecībā uz atbildību pastipriņošu apstākļu izvērtējumu Vispārējā tiesa nav tikai atgādinājusi Komisijas rīcības brīvības esamību pārsūdzētā sprieduma 549. punktā, bet tā arī šī sprieduma 551. punktā ir uzskatījusi, ka šajā lietā viens no diviem faktoriem, proti, references cenu saskaņošana, kas pamato samazinājuma piešķiršanu Ziemeļeiropas lietā, patiešām nav izpildīts, un tas pamato procentuālās vērtības atšķirības šajā pēdējā lietā.
- 86 Ar apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentu, ka Vispārējai tiesai tomēr bija jāņem vērā fakts, ka šajā lietā tāpat kā Ziemeļeiropas lietā runa ir par pārkāpumu mērķa dēļ, ne tikai tiek apstrīdēts faktu vērtējums, bet tas arī katrā ziņā nav efektīvs, jo šāds fakts nevar radīt atbildību pastipriņošu apstākli.
- 87 Turklāt Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 552. un 553. punktā arī pamatoti atgādināja iemeslus, kuru dēļ Komisijai nav saistoša tās iepriekšējā lēmumu pieņemšanas prakse, līdz ar to fakts pats par sevi, ka tā iepriekš ir piekritusi konkrētai samazinājuma likmei par noteikta veida rīcību, nenozīmē, ka tai būtu jāpiešķir proporcionāli līdzvērtīgs samazinājums, izvērtējot līdzīgu rīcību vēlāka administratīvā procesa laikā.
- 88 Tādējādi no iepriekš minētā izriet, ka Vispārējā tiesa nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, īstenojot pārbaudi tiesā.
- 89 Līdz ar to trešais pamats ir jānoraida kā nepamatots.

### ***Par ceturto pamatu***

#### *Lietas dalībnieku argumenti*

- 90 Ar savu ceturto pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēji norāda uz to, ka Vispārējā tiesa nav ievērojusi “nolīguma, kura mērķis ir ierobežot konkurenci” jēdzienu, neņemot vērā izvērtētās vienošanās saimnieciski tiesisko kontekstu un tiesību uz aizstāvību pārkāpumu, kas no tā izrietot.
- 91 Tie arī pārmet, ka Vispārējā tiesa it īpaši pārsūdzētā sprieduma 466. punktā ir nospriedusi, ka Komisija ir pamatoti secinājusi, ka lietas dalībnieku rīcības mērķis bija kavēt, ierobežot vai kropļot konkurenci iekšējā tirgū.
- 92 Tie norāda, ka attiecīgās vienošanās saimnieciski tiesiskā konteksta analīze ir nepieciešama, lai noteiktu, vai pārkāpums mērķa dēļ ierobežo konkurenci (spriedumi, 2013. gada 14. marts, *Allianz Hungária Biztosító* u.c., C-32/11, EU:C:2013:160, 36. un 48. punkts, kā arī 2015. gada 26. novembris, *Maxima Latvija*, C-345/14, EU:C:2015:784, 16. punkts).
- 93 Tie piebilst, ka “konkurences ierobežošanas mērķa dēļ” jēdziens ir jāinterpretē šauri, ka Vispārējai tiesai ir jāpamato iemesli, kuru dēļ šis ierobežojums ir ar pietiekamu kaitējuma konkurencei pakāpi, un ka tā var atsaukties uz analogu rīcību, kas agrākā judikatūrā ir kvalificēta kā pārkāpums mērķa dēļ, tikai tad, ja tā ir pietiekami cieši saistīta ar pārbaudāmo rīcību (spriedums, 2014. gada 11. septembris, *CB /Komisija*, C-67/13 P, EU:C:2014:2204).
- 94 Tie tādējādi secina, ka Vispārējā tiesa nevarēja pārsūdzētā sprieduma 468. punktā tikai uzskatīt, ka aplūkotā prakse ietilpst LESD 101. panta 1. punkta a) apakšpunktā, kas attiecas tikai uz cenu noteikšanu, nevis uz vienkāršu turpmāku nolūku saistībā ar cenu svārstībām paziņošanu.

- 95 Tie uzskata, ka, ja Vispārējā tiesa būtu ņēmusi vērā preču raksturu, tirgus darbības apstākļus un struktūru, tai būtu jāsecina, ka minētajai vienošanās darbībai nav pret konkurenci vērsta priekšmeta.
- 96 Šajā ziņā tie it īpaši atsauces uz faktu, ka pārkāpuma brīdī Eiropas banānu tirgus bija pakļauts kopējai tirgu organizācijai, kura esot radījusi neelastīgumu, kā arī paaugstinātu apjomu un cenu pārskatāmības līmeni, kas savukārt veicina konkurentus nodibināt savā starpā komercattiecības. Tie piebilst, ka aplūkotās informācijas apmaiņa nav notikusi regulāri un ka nebija nekādas acīmredzamas saiknes starp šo kontaktu datumiem un attiecīgajiem cenu noteikšanas datumiem. Tie arī norāda, ka pārkāpumā bija iesaistīti tikai divi konkurenti tirgū un ka *Pacific Fruit Company Italy* kā “cenas ņēmējs” nevarēja noteikt cenu saviem klientiem, un ka tika skarta tikai ierobežota daļa Eiropas banānu tirgus.
- 97 Tie uzskata, ka atsevišķas atsauces pārsūdzētā sprieduma lietas kontekstā, neskarot aplūkotās prakses kvalificēšanu par pārkāpumu mērķa dēļ, neļauj uzskatīt, ka šis konteksts patiešām ir ņemts vērā, kvalificējot to kā pārkāpumu mērķa dēļ.
- 98 Saistībā ar tiesību uz aizstāvību pārkāpšanu tie arī precizē, ka kļūdainais konstatējums, ka pastāv pret konkurenci vērsts priekšmets, tiem ir liedzis padziļinātas, uz sacīkstes principu balstītas debates saistībā ar to rīcības sekām.
- 99 Komisija uzskata, ka ceturtais pamats nav pieņemams tādēļ, ka tas ir jauns, kā arī tādēļ, ka argumenti saistībā ar aplūkotā pārkāpuma saimnieciski tiesisko kontekstu apstrīd faktu izvērtējumu.
- 100 Katrā ziņā Vispārējai tiesai bija juridiski pietiekami jāņem vērā aplūkotās vienošanās saimnieciski tiesiskais konteksts, un tā neesot pieļāvusi kļūdu tiesību vērtējumā.

#### *Tiesas vērtējums*

- 101 Attiecībā uz Komisijas izvirzīto iebildi par nepieņemamību, jo ceturtais pamats ir jauns, jākonstatē, ka no prasības pieteikuma Vispārējā tiesā 135. punkta izriet, ka apelācijas sūdzības iesniedzēji ir apstrīdējuši pārkāpuma mērķa dēļ kvalifikāciju, “ņemot vērā lietas faktus un apstākļus”, tomēr tie šajā ziņā tikai norāda, ka attiecīgā vienošanās skar tikai nenoteiktu un neregulāru informācijas apmaiņu par vispārējām tirgus tendencēm.
- 102 Tomēr, lai gan nav nepieciešams lemt par ceturta pamata pieņemamību, jākonstatē, ka tas katrā ziņā nav pamatots.
- 103 Attiecībā uz konkurences ierobežojuma “mērķa dēļ” jēdzienu Tiesa ir nospriedusi, ka tas ir jāinterpretē šauri un tas var tikt piemērots tikai noteiktiem uzņēmumu savstarpējās koordinācijas veidiem, kuru kaitējuma konkurencei līmenis ir pietiekams, lai varētu atzīt, ka nav jāpārbauda to sekas. Noteikti uzņēmumu savstarpējās koordinācijas veidi jau pēc to rakstura var tikt atzīti par normālai konkurences funkcionēšanai kaitējošiem (it īpaši skat. spriedumus, 2015. gada 26. novembris, *Maxima Latvija*, C-345/14, EU:C:2015:784, 17. punkts, un 2016. gada 20. janvāris, *Toshiba Corporation* /Komisija, C-373/14 P, EU:C:2016:26, 26. punkts).
- 104 Galvenais juridiskais kritērijs, lai noteiktu, vai nolīgums ietver konkurences ierobežojumu “mērķa dēļ”, tādējādi ir konstatējums, ka šāds nolīgums pats par sevi ir pietiekami kaitīgs konkurencei, lai varētu atzīt, ka tā sekas nav jāizvērtē (it īpaši skat. spriedumu, 2015. gada 26. novembris, *Maxima Latvija*, C-345/14, EU:C:2015:784, 20. punkts).
- 105 Šajā ziņā ir jāievēro nolīguma noteikumu saturs, tā sasniedzamie mērķi, kā arī saimnieciski tiesiskais konteksts (it īpaši skat. spriedumu, 2016. gada 20. janvāris, *Toshiba Corporation*/Komisija, C-373/14 P, EU:C:2016:26, 27. punkts).

- 106 Šajā lietā ir jānorāda, kā tas izriet no pārsūdzētā sprieduma un it īpaši no tā 246., 524. un 550. punkta, ka Komisija ir konstatējusi, ka apelācijas sūdzības iesniedzēji ir piedalījušies aizliegtās vienošanās darbībā, kuras mērķis bija cenas noteikšana, un ka Vispārējā tiesa pārsūdzētajā spriedumā neapstrīd šo faktu un pierādījumu izvērtējumu.
- 107 Runājot par šādiem nolīgumiem, kas ir uzskatāmi par īpaši smagiem konkurences pārkāpumiem, rīcības saimnieciski tiesiskā konteksta analīze var ietvert tikai to, kas absolūti nepieciešams, lai konstatētu, ka pastāv konkurences ierobežojums mērķa dēļ (skat. pēc analogijas ar vienošanos par tirgus sadali spriedumu, 2016. gada 20. janvāris, *Toshiba Corporation*/Komisija, C-373/14 P, EU:C:2016:26, 29. punkts).
- 108 Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 466. punktā pareizi atbildēja uz apelācijas sūdzības iesniedzēju šajā ziņā prasības pieteikumā izvirzīto argumentu, atsaucoties uz faktiem, kas tika izvērtēti saistībā ar trešo pamatu.
- 109 Turklāt un katrā ziņā, kā ģenerālvokāte to norāda savu secinājumu 104. punktā, argumentiem saistībā ar lietas saimnieciski tiesisko kontekstu, uz kuriem apelācijas sūdzības iesniedzēji norāda ceturtā pamata pamatojumam, nav nozīmes, izvērtējot pret konkurenci vērsta priekšmeta esamību, līdz ar to Vispārējai tiesai nevar likumīgi pārmest, ka tā tos nav ņēmusi vērā pārsūdzētajā spriedumā.
- 110 Turklāt daži no viņiem vēlas pierādīt, ka nepastāv cenu saskaņošana, un faktiski apstrīdēt pašu vienošanās esamību. Faktiski tā tas ir attiecībā uz Eiropas banānu tirgus pakļaušanu kopējai tirgu organizācijai.
- 111 Tādējādi Vispārējā tiesa nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, pārsūdzētā sprieduma 473. punktā uzskatot, ka Komisija ir pamatoti norādījusi, ka pārkāpumu varēja kvalificēt kā konkurences ierobežošanu mērķa dēļ.
- 112 Turklāt Vispārējai tiesai nevar pamatoti pārmest, ka tā ir pārkāpusi sacīkstes principu, jo vienošanās kvalificēšana par tādu, kam ir pret konkurenci vērsts priekšmets, apelācijas sūdzības iesniedzējiem esot atņēmusi iespēju atsaukties uz seku, kas vērstas pret konkurenci, neesamību.
- 113 No tā izriet, ka ceturtais pamats ir noraidāms kā nepamatots.
- 114 Tā kā neviens no apelācijas sūdzības iesniedzēju izvirzītajiem pamatiem apelācijas sūdzības pamatošanai nevar tikt apmierināts, apelācijas sūdzība ir jānoraida.

### **Par tiesāšanās izdevumiem**

- 115 Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 184. panta 2. punktu, ja apelācijas sūdzība nav pamatota, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem. Atbilstoši tā paša Reglamenta 138. panta 1. punktam, kas saskaņā ar tā 184. panta 1. punktu ir piemērojams apelācijas tiesvedībai, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā apelācijas sūdzības iesniedzējiem spriedums ir nelabvēlīgs un Komisija ir prasījusi piespriež tiem atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, tiem ir jāpiespriež atlīdzināt šīs apelācijas tiesvedības izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

**1) apelācijas sūdzību noraidīt;**

**2) *FSL Holdings NV, Firma Leon Van Parys NV un Pacific Fruit Company Italy SpA* atlīdzina tiesāšanās izdevumus.**

[Paraksti]